

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0410U000728

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-03-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Разумов Сергій Миколайович

2. Razumov Sergey Nikolaevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.04

Назва наукової спеціальності: Археологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-03-2010

Спеціальність за освітою: 7.030301

Місце роботи здобувача: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210, Київ-210, пр. Героїв Сталінграда, 12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210, Київ-210, пр. Героїв Сталінграда, 12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41

Тема дисертації:

1. Крем'яні вироби населення Надчорномор'я доби ранньої та середньої бронзи (за матеріалами поховань).
2. The flint items of the population of the northern coasts of Black Sea in the Early and Middle Bronze Age (by materials of the burials).

Реферат:

1. Результати дослідження відбито у 15 працях. У дисертації проаналізовано основні аспекти виготовлення та використання крем'яних виробів населенням Надчорномор'я доби ранньої та середньої бронзи за матеріалами поховальних комплексів ямної, катакомбної та бабинської культурно-історичних спільнот. Окреслено стан вивчення проблеми крем'яних виробів доби бронзи, проведено культурно-хронологічну систематизацію джерел на основі широкої вибірки пам'яток (1523 поховальних комплекси, приблизно 9% від загальної кількості поховань). Розроблено загальну типологію крем'яних виробів доби ранньої та середньої бронзи, засновану на використанні технологічного, функціонального та типолого-морфологічного підходів до аналізу кам'яних індустрій, що дозволило показати значення крем'яних виробів у різних галузях давнього господарства за матеріалами поховальних комплексів. Обґрунтовано наявність єдиної надчорноморської традиції виготовлення та використання знарядь праці з кременю і в господарстві, і у поховальному обряді. Типологічне вивчення крем'яних предметів озброєння дозволило зробити висновок про те, що вони

складали основу збройового комплексу цього часу. На основі аналізу "виробничих наборів" з поховань та експериментальних даних реконструйовано процес виготовлення різних категорій виробів. Розглянуто значення предметів з кременю у поховальній обрядовості доби бронзи та запропоновано спробу реконструкції пов'язаних із ними ідеологічних уявлень давнього населення. Ключові слова: крем'яні вироби, доба ранньої бронзи, доба середньої бронзи, ямна, катакомбна, бабинська культурно-історичні спільноти, поховальні комплекси.

2. The results of the research have been published in 15 papers. The thesis defines basic aspects of production and utilization of the flint items by the population of the northern coasts of Black Sea during the Early and Middle Bronze Age (by materials of the burial complexes of the Pit graves, Catacomb graves, Babine cultural-historical communities). Current status of the problem of flint items of the Bronze Age has been described, cultural and chronological systematization of the sources (1523 burial complexes) has been conducted. Combined typology of flint items of the Early and Middle Bronze Age is based on technological, functional and typological-morphological methods of analysis of stone artifacts. This typology demonstrated significance of the flint items in various branches of ancient economy (by materials of the burial complexes). Existence of unified steppe tradition of production and utilization of the flint tools in the Early and Middle Bronze Age has been shown. Typological analysis of flint weapons results in these weapons was the basis of arms of that epoch. The process of production of different categories of items has been reconstructed as a result of analysis of the "tool sets" and the test data. The significance of flint objects for the burial rituals of the Bronze Age has been found, and reconstruction of ideology concerned with these artifacts has been proposed. Key words: flint items, Early Bronze Age, Middle Bronze Age, Pit graves, Catacomb graves, Babine cultural-historical communities, burial complexes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Отрошенко Віталій Васильович

2. Otroshenko Vitaliy Vasilevich

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Санжаров Сергій Миколайович

2. Санжаров Сергій Миколайович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаскевич Дмитро Леонідович

2. Гаскевич Дмитро Леонідович

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Толочко Петро Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Толочко Петро Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.